

Қуръон нима сабабдан арабларга тусирилган?

21:05 / 24.04.2016 3970

Қуръон нима сабабдан арабларга тусирилган?

Бисмиллаҳир Роҳманир Роҳийм.

Аввало, Қуръон арабларга тусирилган, деган гап мутлақо нотүғри. Қуръони Карим Аллоҳ таолонинг ер юзидаги барчабандаларига тусирилган. Лекин бу саволни «Қуръон нега араб тилида тусирилган?» шаклига айлантиrsак, бунинг ўзиалоҳида бир савол бўлади.

Аллоҳ таоло Ўзининг охирги ва боқий Китоби – Қиёмат кунигача инсониятга икки дунё саодатини кўрсатиб борувчи Қуръони Каримни улкан вазийфани ҳар доим адо этиш сифати билан тусириши лозим эди. Ана шундай боқий дийнгадунёдаги минглаб тилларда, минглаб китоб тусириш мақсадга мувофиқ бўлмаслиги аниқ. Шунинг учун охирги китоббўлиши, ҳар замон ва маконга мос бўлиши, Қиёматгача ўз вазийфасини адо этиб, мўъжиза шаклида қолиши ва Қиёматгача инсониятни икки дунё саодатига бошлиш қобилиятига эга бўлиши маъносидаги китоб масъулиятини кўтариши юзасидан Аллоҳ таоло араб тилини танлаган.

Бу ҳақийқатни яхши тушунишимиз керак. Араб тили шундай хусусиятларга эгаки, унда бир сўз билан жуда кўп маъноларни ифода қилиш ва шу сўзлардан тузилган жумлаларда инсонларни ожиз қолдирувчи омил бўлиши мумкинлиги маънолариётади. Қуръони Карим жумла жиҳатидан ҳам, маъно жиҳатидан ҳам инсонларни ожиз қолдирувчи илоҳий китобдир.

Аллоҳ таоло Қуръонни тусириётган пайтида араб сўз усталариiga

«Бунга ўхшаш ўнта тўқилган сурा келтириинг-чи», дегин» («Ҳуд» сураси, 13-оят) каби таклифларни айтган. Ва арабларнинг сўз усталари, шоир ва адиллари тўпланиб-уриниб ҳам Қуръон сураларининг энг кичигича маъно ифода қиласидиган нарсанитуза олмаганлар.

Шунга ўхшаш кўпгина омилларни эътиборга олиб, Аллоҳ таоло охирги китоби бўлмиш Қуръоннинг араб тилида бўлишинии родада этган. Албатта, Аллоҳ таоло беҳикмат иш қилмайди. Араб тилини ихтиёр қилиши буюк бир

Хикмат бўлганлиги вақтўтгани сари кашф бўлиб келмоқда. Йиллар ўтган сари илмнинг ривожланиши оқибатида Қуръон оятларининг сирлари, мўъжизалари очилиб, ҳақийқатда араб тилидан бошқа бирор тил бу дунёда Қуръонга тил бўла олмаслигига ҳамма қойилқолиб келмоқда. Бу маънони ҳатто Исломдан, Қуръондан ва араб тилидан бехабар кишилар ҳам тан олмоқдалар. Франсиядаги машҳур фантаст ёзувчилардан бири ўз хаёлида дунёдаги идеал бир оламни яратиш маъносида бадиий асарёзган. Шунда ҳамма бир жамиятда аъзо бўлиб яшashi, умумий маънода бир-бирларининг ҳожатларини чиқариб юришимаъносини ифода этган. Ана шу нарсага алоҳида жой, тил ва фан танлаган. Тил борасида эса араб тилини танлаган. Одамларнинг: «Нимага араб тилини танладингиз?» деган саволларига «Мен ўйлаган мана шундай буюк бир жамиятга арабтилидан бошқа тил лойик бўла олмайди» деган жавобни берган.

Араб тили шундай мўъжизали бўлганлиги сабабли ва Қуръоннинг Қиёматгача мўъжизакорлигини давом эттириш учун Аллоҳ тарафидан унга тил қилиб олинган. Аллоҳ таоло Қуръонга араб тилини танлашининг баъзи бир ҳикматлари шунданиборат. **Валлоҳу аълам**